

Čeští přírodovědci ukázali sílu

Gymnazisté Jiří Janoušek, David Kamenský a Jan Obořil **dominovali vědecké olympiáde** ve Slovinsku. Jako třetí Češi v šestnáctileté historii celou soutěž vyhráli.

MARTIN RYCHLÍK

PRAHA Padesát týmů z 25 zemí řešilo v Lublani přírodovědecké úlohy. Týkaly se vína. V každém družstvu byli tři středoškoláci: specialisté na biologii, chemii a fyziku. Studenti mladší sedmnácti let dostali za „biochemický“ úkol sledovat chlorofyly či enzymy, jež způsobují zbarvení kuliček vinné révy. Fyzikové řešili otázky týkající se optických vlastností vína: museli si sami postavit i optickou lavici, aby mohli měřit, kdy víno pohlcuje světlo...

Oproti oborovým olympiádám klade European Union Science Olympiad (EUSO) důraz na mezioborovou spolupráci všech tří členů. „Soutěžící si musejí porozumět, musí se domluvit, což daleko lépe odráží skutečnou situaci ve vědě, kdy se třeba já jako buněčná bioložka obracím i na kolegy v Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd a musíme si rozumět,“ řekla LN Lenka Libusová, mentorka pro biologii z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, jež připravila na soutěž už několikrát český tým.

Chemikům pomáhá Petra Bajarová z Univerzity Pardubice, fyziky mívá na starosti Jan Kříž z Univerzity Hradec Králové.

Zleva stojí Karolína Fárníková, Ondřej Pelánek, Jiří Janoušek a Adam Mendl. Putovní pohár pro tým absolutních vítězů drží Jan Obořil a David Kamenský. FOTO PŘF UK

A mladí Češi si před pár dny vedli skvěle. „Áčko“ ve složení biologa Jiřího Janouška (Gymnázium Budějovická, Praha), fyzika Davida Kamenského (Gymnázium Břeclav) a chemika Jana Obořila (Gymnázium Brno-Bystrc) získalo pohár pro absolutního vítěze. Český „B“ tým (Ondřej Pelánek, Adam Mendl a Karolína Fárníková) skončil osmnáctý.

Celkové prvenství získala ČR po třetí: letos a v letech 2009 a 2010. Olympiáda je prestižní; velké aspirace mívají Estonci, Němci, ale i Maďaři se silným lyceem v Szegedu. Mentoři všech zemí nejprve – po tvrdé diskusi, neboť znají silné stránky svých svěřenců – přeloží balík úloh do rodného jazyka soutěžících. Soutěž mívá příběh, téma. Když se konalo EUSO v ČR, bylo téma

tem pivo, v Řecku zase olivový olej.

„Důležitá je pečlivá, ale i rychlá práce pod časovým tlakem,“ vysvětluje Libusová. Spolu s dalšími mentory hledá nejsilnější zá-

„Soutěžící si musejí porozumět, musejí se domluvit, což daleko lépe odráží skutečnou situaci ve vědě.“

Lenka Libusová

stupce v krajských kolech oborových olympiád, přičemž se pak na soustředění, jako fotbalisté před Eurem, chystají na klání.

Za pár let je zjevné, že některá gymnázia mají výtečné odchovance: je to třeba Gymnázium Jírovčova v Českých Budějovicích či Gymnázium Botičská v Praze. „Jsem za tím vidět i konkrétní učitelé,“ říká Libusová, která hovoří podobně jako profesor Jan Černý, jenž loni v LN jmenoval líhně šikovných biologů, které jsou viditelné i díky systému olympiád či kultovních táborů v Běstvině.

Mezi biology bývá i dost dívek. „Prezident EUSO genderovou otázku dost řeší; v každém případě bývá holek mezi soutěžícími méně než 50 procent. Letos však nastoupily dva týmy, kde byly jen dívky – včetně fyziček, to není obvyklé,“ říká Libusová.

Mladí jsou dle ní cílevědomí, řada pokračuje na špičkových univerzitách. Jako exreprezentant Lukáš Fiedler, jenž bude studovat biologii v Cambridge; starší Jiří Etrych už tam studuje chemii.

Ale to je ta nejsladší smetánka z krajače českého školství. „Osobně si myslím, že se biologie učí na středních školách vesměs špatně. Tohle všechno vypadá krásně, ale spousta lidí, kteří by v biologii byli skvělí, ji ani nejdou studovat, protože je ta výuka odradí. Učí se telefonní seznamy a chybějí příběhy, proč to tak je, jak to s čím souvisí, co se stane když... Není to učení orientované na řešení problému,“ míní Libusová, jež s Černým a dalšími kolegy sní o změně v pojetí vzdělávání. „Zbytečně ztrácíme talenty,“ varuje.

Čeští přírodovědci ukázali sílu

18.5.2018 Lidové noviny str. 2 Domov

MARTIN RYCHLÍK Univerzita Pardubice

Gymnazisté Jiří Janoušek, David Kamenský a Jan Obořil dominovali vědecké olympiádě ve Slovinsku. Jako třetí Češi v šestnáctileté historii celou soutěž vyhráli.

PRAHA Padesát týmů z 25 zemí řešilo v Lublani přírodovědecké úlohy. Týkaly se vína. V každém družstvu byli tři středoškoláci: specialisté na biologii, chemii a fyziku. Studenti mladší sedmnácti let dostali za „biochemický“ úkol sledovat chlorofyly či enzymy, jež způsobují zbarvení kuliček vinné révy. Fyzikové řešili otázky týkající se optických vlastností vína: museli si sami postavit i optickou lavici, aby mohli měřit, kdy víno pohlcuje světlo...

Oproti oborovým olympiádám klade European Union Science Olympiad (EUSO) důraz na mezinárodní spolupráci všech tří členů. „Soutěžící si musejí porozumět, musí se domluvit, což daleko lépe odráží skutečnou situaci ve vědě, kdy se třeba já jako buněčná biologka obracím i na kolegy v Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd a musíme si rozumět,“ řekla LN Lenka Libusová, mentorka pro biologii z Přírodovědecké fakulty **Univerzity** Karlovy, jež připravila na soutěž už několikátý český tým.

Chemikům pomáhá Petra Bajerová z **Univerzity Pardubice**, fyziky mívá na starosti Jan Kříž z **Univerzity** Hradec Králové.

A mladí Češi si před pár dny vedli skvěle. „Áčko“ ve složení biologa Jiřího Janouška (Gymnázium Budějovická, Praha), fyzika Davida Kamenského (Gymnázium Břeclav) a chemika Jana Obořila (Gymnázium Brno-Bystrc) získalo pohár pro absolutního vítěze. Český „B“ tým (Ondřej Pelánek, Adam Mendl a Karolína Fárníková) skončil osmnáctý.

Celkové prvenství získala ČR potřetí: letos a v letech 2009 a 2010. Olympiáda je prestižní; velké aspirace mívají Estonci, Němci, ale i Maďaři se silným lyceem v Szegedu. Mentori všech zemí nejprve – po tvrdé diskusi, neboť znají silné stránky svých svěřenců – přeloží balík úloh do rodného jazyka soutěžících. Soutěž mívá příběh, téma. Když se konalo EUSO v ČR, bylo tématem pivo, v Řecku zase olivový olej.

„Důležitá je pečlivá, ale i rychlá práce pod časovým tlakem,“ vysvětluje Libusová. Spolu s dalšími mentory hledá nejsilnější zástupce v krajských kolech oborových olympiád, přičemž se pak na soustředění, jako fotbalisté před Eurem, chystají na klání.

Za pár let je zjevné, že některá gymnázia mají výtečné odchovance: je to třeba Gymnázium Jírovcova v Českých Budějovicích či Gymnázium Botičská v Praze. „Jsou za tím vidět i konkrétní učitelé,“ říká Libusová, která hovoří podobně jako **profesor** Jan Černý, jenž loni v LN jmenoval líhně šikovných biologů, které jsou viditelné i díky systému olympiád či kultovních táborů v Běstvině.

Mezi biology bývá i dost dívek. „Prezident EUSO genderovou otázku dost řeší; v každém případě bývá holek mezi soutěžícími méně než 50 procent. Letos však nastoupily dva týmy, kde byly jen dívky – včetně fyziček, to není obvyklé,“ říká Libusová.

Mladí jsou dle ní cílevědomí, řada pokračuje na špičkových **univerzitách**. Jako exreprezentant Lukáš Fiedler, jenž bude studovat biologii v Cambridge; starší Jiří Etrych už tam studuje chemii.

Ale to je ta nejsladší smetánka z krajáče českého školství. „Osobně si myslím, že se biologie učí na středních školách vesměs špatně. Tohle všechno vypadá krásně, ale spousta lidí, kteří by v biologii byli skvělí, ji ani nejdou studovat, protože je ta výuka odradí. Učí se telefonní seznamy a chybějí příběhy, proč to tak je, jak to s čím souvisí, co se stane když... Není to učení orientované na řešení problému,“ míní Libusová, jež s Černým a dalšími kolegy sní o změně v pojetí **vzdělávání**. „Zbytečně ztrácíme talenty,“ varuje.

„Soutěžící si musejí porozumět, musejí se domluvit, což daleko lépe odráží skutečnou situaci ve vědě.“ Lenka Libusová

Foto popis| Zleva stojí Karolína Fárníková, Ondřej Pelánek, Jiří Janoušek a Adam Mendl. Putovní pohár pro tým absolutních vítězů drží Jan Obořil a David Kamenský.

Foto autor| FOTO PŘF UK

Mladí čeští přírodovědci jsou nejlepší v Evropské unii

23.5.2018 hradecky.denik.cz str. 0 Moje Hradecko

Petr Vaňous Univerzita Pardubice

Hradec Králové - V konkurenci 50 týmů z 25 zemí EU nenašli čeští středoškoláci přemožitele. Na Přírodovědné olympiádě zemí Evropské unie EUSO získal tým A České republiky zlaté medaile a pohár pro absolutního vítěze.

"EUSO je týmová soutěž nejlepších, maximálně sedmnáctiletých evropských fyziků, chemiků a biologů, jejíž 16. ročník se konal na přelomu dubna a května ve slovinské Lublani. Studenti ze škol napříč republikou řešili náročné experimentální úlohy, jejichž společným tématem bylo pěstování a výroba vína.

Týmy, které nakonec reprezentovaly Českou republiku v Lublani, vzešly ze soustředění, které se v prosinci roku 2017 konalo na Přírodovědecké fakultě **Univerzity** Hradec Králové ve spolupráci s **Fakultou chemicko-technologickou Univerzity Pardubice** a Přírodovědeckou **fakultou Univerzity** Karlovy v Praze.

„Příprava na soustředění výrazně převyšuje běžné nároky kladené na středoškoláky. Při výuce na středních školách bohužel často není prostor na experimentování ve fyzice, chemii a biologii. Běžná škola se také nemůže nadaným studentům věnovat v takové šíři, jak by bylo třeba. Proto je mimoškolní příprava naprostou nutností, bez ní by studenti pravděpodobně tak dobrého umístění nedosáhli, přestože jsou jejich vědomosti na vysoké úrovni. Na soustředění u nás se sejdou nejlepší z nejlepších, a snažíme se je připravit, aby uspěli ve veliké konkurenci,“ přibližuje Jan Kříž, vedoucí delegace na EUSO z Přírodovědecké fakulty **Univerzity** Hradec Králové.

"

URL| https://hradecky.denik.cz/zpravy_regio...-nejlepsi-v-evropske-unii-20180523.html

Mladí čeští přírodovědci jsou nejlepší v Evropské unii

23.5.2018 rychnovsky.denik.cz str. 0 Z regionu

Petr Vaňous Univerzita Pardubice

Hradec Králové - V konkurenci 50 týmů z 25 zemí EU nenašli čeští středoškoláci přemožitele. Na Přírodovědné olympiádě zemí Evropské unie EUSO získal tým A České republiky zlaté medaile a pohár pro absolutního vítěze.

"EUSO je týmová soutěž nejlepších, maximálně sedmnáctiletých evropských fyziků, chemiků a biologů, jejíž 16. ročník se konal na přelomu dubna a května ve slovinské Lublani. Studenti ze škol napříč republikou řešili náročné experimentální úlohy, jejichž společným tématem bylo pěstování a výroba vína.

Týmy, které nakonec reprezentovaly Českou republiku v Lublani, vzešly ze soustředění, které se v prosinci roku 2017 konalo na Přírodovědecké fakultě **Univerzity** Hradec Králové ve spolupráci s **Fakultou chemicko-technologickou Univerzity Pardubice** a Přírodovědeckou **fakultou Univerzity** Karlovy v Praze.

„Příprava na soustředění výrazně převyšuje běžné nároky kladené na středoškoláky. Při výuce na středních školách bohužel často není prostor na experimentování ve fyzice, chemii a biologii. Běžná škola se také nemůže nadaným studentům věnovat v takové šíři, jak by bylo třeba. Proto je mimoškolní příprava naprostou nutností, bez ní by studenti pravděpodobně tak dobrého umístění nedosáhli, přestože jsou jejich vědomosti na vysoké úrovni. Na soustředění u nás se sejdou nejlepší z nejlepších, a snažíme se je připravit, aby uspěli ve veliké konkurenci,“ přibližuje Jan Kříž, vedoucí delegace na EUSO z Přírodovědecké fakulty **Univerzity** Hradec Králové.

"

URL| <https://rychnovsky.denik.cz/z-regionu/...-nejlepsi-v-evropske-unii-20180523.html>